

GIOVANNI VERGA'NIN *KARA EKMEK* ADLI ÖYKÜSÜNDE RENK MOTİFİ VE KAHRAMANLAR

Ebru BALAMİR*

Öz

İtalyan yazınında Risorgimento dönemi içerisinde ortaya çıkan Verizm akımının İtalya'daki en önemli temsilcisi olan Giovanni Verga'nın romanlarının yanı sıra öyküleriyle de tanındığı bilinen bir gerçektir. Verga'nın en önemli iki öykü derlemesi *Vita dei campi* ve *Novelle rusticane*'dir. *Novelle rusticane* adlı derlemede yer alan *Pane Nero*(Kara Ekmek) adlı öykünün konusu yazarın en önemli romanlarından *I Malavoglia*'nın bir benzeri gibidir. Zor koşullar altında yaşam savaşımı veren kalabalık bir aile; o ailenin başına gelen trajik olaylardan ibaret olan öyküde dikkati çeken öykünün baba kahramanının ölümüyle başlayıp anne kahramanın da aynı hastalığa yakalanarak ölmesiyle bitmesidir. Bu iki trajik olay arasında kardeşlerin aşk ve evlilik üzerine yaşadıkları üzücü tartışma ve gelgitler öykünün konusunu oluşturur. Yazar, tüm bu yaşanan olayları, mekanı ve duyguları betimlerken çok sayıda renk kullanmıştır. Bu renklerin başlıcaları siyah, kırmızı ve sarıdır. Her biri ayrı bir acıyı, olayı, duyguyu ifade etmektedir.

Anahtar sözcükler: Verizm, Siyah, Kırmızı, Sarı, Aile, Verga, Öykü, Trajik

Riassunto

Il Colore e I Personaggi Nel Racconto Pane Nero di Giovanni Verga

Giovanni Verga che è il più grande rappresentante del Verismo sorto nel periodo del Risorgimento in Italia scrive oltre ai romanzi delle novelle importanti. Due di queste sue raccolte di novelle sono *Vita dei campi* e *Novelle rusticane*. *Pane Nero* che ha un luogo particolare nella raccolta *Novelle rusticane* è quasi simile al suo capolavoro *I Malavoglia* dal punto di vista tematico e stilistico perché parla appunto di una grande famiglia che vive nelle strettezze e condizioni misere e che cerca di sopravvivere. Le scomparse del padre e della madre a causa della stessa malattia creano dei problemi in casa e gli altri membri della famiglia tra queste due scomparse tragiche dei genitori devono sperimentare momenti ancor più difficili.

* Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, balamir@ankara.edu.tr

Verga, in questo suo racconto preferisce usare dei colori per simboleggiare alcuni fatti tragici e posti importanti. Nero, rosso e giallo sono i colori più frequenti usati nel racconto.

Parole chiave: *Verismo, Nero, Rosso, Giallo, Famiglia, Verga, Racconto, Tragico*

Tarihsel romanın gücünü ve önemini yitirmesiyle birlikte ilk olarak Fransa'da Naturalizm adıyla ve buna paralel olarak İtalya'da, aynı özellik ve ilkelerden beslenerek özellikle İtalyan öykücülüğünde ortaya çıkan Verizm (Gerçekçilik) akımının en önemli temsilcilerinden biri Giovanni Verga (1840-1922)'dir. Verga, Sicilya'da doğmuştur. Yaşadığı dönem, İtalya'nın özgür ve birlik içinde bir ülke olmak için savaşım verdiği ve yazının da bu ulusal birliğe ve özgürlüğe adandığı dönem olan Risorgimento dönemidir. Bu dönem, İtalyan toplumunun Risorgimento için vermiş olduğu yorucu savaşımın ardından ne denli yozlaştığını, sahip olduğu birçok etik değeri yitirdiğini kanıtlayan bir dönemdir. Bu nedendir ki, Giovanni Verga ve Luigi Capuana gibi dönemin ünlü yazarları, değerlerini yitirmiş, toplumsal sorunlara aldırmanın, çektiği bunca sıkıntı yetmiyormuşçasına kendini dünya zevklerine vermiş toplumun gözlemciliğini yapmış ve yapıtlarında bu insanları anlatmışlardır.

Verga, iyiden iyiye gözlemediği büyük kentlerdeki zengin kesimin o lüks içindeki şatafatlı yaşamının aslında boş ve anlamsız olduğu kanısına vararak, bakışlarını doğup büyüdüğü Sicilya'sına çevirir ve onun acılarıyla, savaşım ve güçlüklerle dolu yaşamında yapıtlarına esin olacak kaynağı aramaya koyulur.

Verizm, Risorgimento'nun büyük yenilenme umutlarını izleyen düş kırıklığı ortamını yansıtır. Politik ve toplumsal olayların ve insanoğlunun uygarlıkta sağladığı gelişmelerin dikkatli bir gözlemcisi olan Verga, bir insan ve yazar olarak olaylardan kendini dışlayamazdı. Gerçekte o, tarafsız bir hikayeci olarak, toplumun tüm yönlerine ilgi duyar; varlıkların, soyluların ve aydınların sorunları onu ne denli ilgilendirirse, yoksulların ve ezilenlerin sorunları da o ölçüde ilgilendirir. (Öncel, 1998: 193)

Giovanni Verga'nın *I Malavoglia*, *Mastro Don Gesualdo* gibi yazın sanatının doruğuna ulaştığı romanlarının yanı sıra, öykü derlemeleri de bulunmaktadır. Bunlardan ilki 1880'de yayınlanan *Vita dei campi*'dir. Bu derlemede, her zaman olduğu gibi, Sicilya köylülerini anlatır. Bu dünyayı anlatırken, kahramanlarının aşklarını, aile ilişkilerini ve bağlılıklarını da anlatmayı ihmal etmez. Bu dünya, daima saf ve temiz duyguların beslendiği bir dünyadır. Derlemede yer alan belli başlı öyküler arasında *Jeli il pastore*,

La Lupa, Cavalleria rusticana sıralanabilir. Derlemedeki öykülerin sonları genellikle trajiktir: çoban Jeli arkadaşı Don Alfonso'yu, Alfio kendine hep rakip gördüğü Turiddu'yu, Nanni Lasca Lupa'yı öldürür. Verga için bu öyküler etik değerlerin birer yansımasıdır. Öyle ki, aile bağlarının ve kutsallığının korunması için öykülerde birçok trajik olay, aşk cinayeti yer almaktadır.

Diğer bir öykü derlemesi de *Novelle Rusticane* (Köy öyküleri-1883) adını taşımaktadır. Verga bu öykü derlemesinde yoksulların yaşamlarını, hissettiklerini ve isteklerini yönlendirenin ekonomik gereksinimler olduğunu fark eder. Yazarın o insanların ancak çalışarak bu yoksulluktan kurtulacaklarına inancı vardır. Verga'nın kahramanları yaşamın işten ve güçlüklerden oluştuğunu gayet iyi bilirler. Bu nedenle yapmaya alışık oldukları işleri kanıksamışlardır, yakınmadan, rahatlıkla işlerini yaparlar. Verga'nın kahramanları başkaldırmaz. Bu öykü derlemesinin en önemli öyküleri arasında *La roba, Malaria, Pane nero, Gli orfani* sıralanabilir.

Bu derlemede bulunan *Pane Nero* (Kara Ekmek) adlı öykü, Nanni Reis'in ölümüyle başlar. Nanni, karısını üç çocukla bırakır, çocuklardan en büyüğü Nena Rossa ile evli olan Santo'dur:

Santo'nun kollarında çocukları, yanında karısı vardı; Lucia çeyizsiz kalmıştı; Carmenio karnını doyurmak, ekmek parası bulmak istiyorsa, onu dışarıda aramalı ve kendine bir patron bulmalıydı. Yaşlı ve hastalıklı anne kendisine bakma sırasının kimde olduğunu bilmiyordu, üç çocuğunun da hiçbir şeyi yoktu. En güzeli orada başka bir şey düşünmeden yas tutmaktı. (Verga, 1979: 299)

Olay, babanın ölümünden sonra ailenin birlikteliğini yitirmesi -“artık herkes kendini düşünmek zorundadır” - (Verga, 1979: 299) ve annenin ölümünden sonra da ailenin tekrar bir araya gelmesiyle sona erer. Başta ve sonda yer alan bu iki önemli olay arasında ise Santo ve Nena'nın, Lucia'nın, Carmenio ve annenin öyküleri anlatılır.

Santo ve Nena'nın öyküsü, Nanni Reis'in yaşadığı zamanlara geri dönülerek aktarılmıştır. İkisinin aşkı bir köy sevdasıdır, iki yoksulun aşkıdır; günlük olaylar ve güçlükler arasında filizlenen bir sevgidir. Öykülerinin özü, Santo'nun kendine eş arayan kız kardeşi Lucia'ya söylediği sözlerde gizlidir: “Biz gençken, diye öğüt veriyordu kardeşine, şimdi senin sahip olduğun gibi aynı garip düşüncelere sahiptik, sonrasını hiç düşünmeden yalnızca hoşumuza giden şeylerin peşinden giderdik. Rossa'ya sor bakalım, tüm o yaptıklarımızı tekrar yapmamız gerekse bu kez nasıl davranırmış?...” (Verga, 1979: 299)

Lucia, hoşlandığı Pino il Tomo'nun zengin ama aynı zamanda topal bir dul kadını yeğlemesinden sonra, zengin bir çiftçi olan Don Venerando'nun hizmetinde çalışmaya başlayan genç bir kızdır. İlk başlarda, ailesinin dürüstlüğüne ileri sürerek, yaşlı adamın tuzaklarına karşı koymaya çalışır: “Çeyizimi kendi ellerimle hazır edeceğim [...]Annem kızının, eğer bir hıristiyan onu eş olarak isterse diye, her zaman onurlu kalmasını ister” (Verga, 1979: 319). Don Venerando'nun evinde aşçılık yapan, araba tamircisinin oğlu genç Brasi yaşamaktadır. Lucia'ya kur yaparken onun basit ancak kendisininse sıradan biri olmadığına inandırmaya çalışır: “Bir köylü kızı olduğunuz ortada! [...]Ben bir zanaatkarın çocuğuyum, sevgili bayan. Kaba biri değilim asla!” (Verga, 1979: 320)

Lucia, çeyizi olmadığı için onunla evlenmeyi düşünmeyen Brasi'ye aşık olur. Don Venerando, hizmetçisinin ahlakını çok iyi bilmektedir, bu nedenle Lucia'ya yirmi paralık çeyiz sözü verir ve Brasi'nin bu yirmi para için iki gözünü bile vereceğini söyler. Böylece Lucia da gerçeği altüst olmuş bir biçimde kabullenir: “Kim iyi giyinir ve kimin cebinde parası varsa, utanacak bir şeyi ve yere eğecek gözleri yoktur”(Verga, 1979: 321). Acısıyla birlikte patronuna teslim olur.

Kardeşlerin en küçüğü olan Carmenio'nun öyküsü çok daha basittir. Sıtmadan kemikleri kırılrsa da, peder Vito'nun emrinde çalışmaya devam etmekte, onun koyunlarına bakmaktadır. Ancak günün birinde uyuyakalır ve koyunlar komşunun tarlasını talan ederler, bu yüzden işten atılır. Kız kardeşine çoktan göz dikmiş olan Don Venerando durumu üstlenerek, Carmenio'yu annesiyle birlikte Santa Margherita'nın sürüsünü kollamaya gönderir. Burada, soğuk ve *kara* bir gecede annesinin ölümüne korkuyla tanık olur. Annenin ölüsü etrafında yeniden bir araya gelmiştir aile, Santo kız kardeşi Lucia'yı karnı burnunda görünce, ki bu bir utanç kaynağıdır, şöyle der:

-En azından bu yaşlı kadıncağızın gözlerini kapatmasını bekleseydi, en azından!...

Ve Lucia kendi kendine: -Ah, bilseydim, bilseydim! Yirmi param varken ondan doktoru ve eczacıyı hiç eksik eder miydim?

-O şimdi cennette ve Tanrıya biz günahkarlar için yalvarıyor- diye konuyu kapattı Rossa.

-Çeyizin olduğunu biliyor ve bundan hoşnut, zavallı. Brasi şimdi tabii ki sizinle evlenecek. (Verga, 1979: 321)

Bu, öykünün sonudur: zenginlik arzusu ve gereksinimden doğan bir özgürlük isteği, Brasi ile evlenme arzusunu gerçekleştirecek olan Lucia'nın köylü saflığı ve dürüstlüğünden vazgeçişini gören gelin Nena la Rossa'nın

gözlerinde doğrulanır gibidir. Öykünün asıl konusu gereksinim ile duygunun çatışmasıdır. Çoğu kez gereksinim duyguyu alt eden unsurdur. Ayrıca öykünün başlığındaki “*ekmek*” sözcüğünün de yapılan araştırmalar sonucunda, anlatı içerisinde yalnızca az bulunan ekmek anlamını değil, aynı zamanda “sevgi besini” anlamını da üstlendiği ortaya çıkmaktadır. Başlıkta yer alan, ancak öykü içerisinde bir daha ekmek sözcüğünü nitelendirmeyen “*kara*” sıfatı, birbirlerini her zaman sevemeyen insanların yaşam sıkıntılarını ve zorluklarını vurgulamaktadır: “-Sorun şu ki, birbirimizi sevebilecek kadar zengin değiliz. Tavuklar, kümeşte galeyayacakları bir şey bulamadıklarında, birbirlerini gagalar, der Santo, annesi ile Carmenio’yu uğurlarken”. (Verga, 1979: 313)

Verga'nın bu öyküsünde kullandığı renkler adeta sembolleşmiş renklerdir. Öyküde dikkati çeken *siyah/kırmızı* ilişkisi de ilginçtir: “Öykü, kırmızı ile siyahın oluşturduğu renk kontrastı temel alınarak okunabilir. Kırmızı, cinsel içgüdünün başkaldırısına işaret ederken, siyah, ekonomik gereksinimden gelen çıkarıcı bir akılcılığın üstün gelişini göstermektedir”. (Savoca, 1989: 45)

Ancak Verga'nın öyküde kullandığı renk düzeni, yalnızca iki renkten oluşmamıştır. Beş rengin farklı anlamlarda gruplandırıldığı görülmektedir: kırmızı, beyaz ve yeşil olumlu anlamlarla yüklenmiş renklerken, siyah ve sarı ise olumsuz anlamlara bürünmüştür.

Kırmızı, daima aşkın ve arzunun rengi olmuştur. Öyküde de, Santo ve Nena'nın yaptıkları tartışmalarda “*kırmızı*” renk egemendir. Nena'nın kızıl saçları nedeniyle başka bir adla, *La Rossa* (Kızıl) diye çağrılması, dolaylı olarak bu sıfatı anlamlandırır ve yine Lucia ile Brasi'nin küçük aşk oyunlarında yer alan bir sıfattır. Verga, öyküde ılımlı bir biçimde ama aynı zamanda da yoğun bir biçimde aşkın zaferini okura yansıtmaya çalışmaktadır. Bu görüşü de, her zaman yaşam koşulları göz önüne alınarak, mantıklı yolların tercih edilmediğinin göstergesidir. Kimi zaman maddi gereksinimler karşısında duygular yenik düşebilmektedir. Kırmızı renk aşkın simgesi olmakla birlikte, aşkın verimliliğine de işaret etmektedir. Öyküde, aşkın verimi ile doğanın veriminin aynı anda anlatıldığı bir paragraf yer almaktadır. Bir ilkbahar betimlemesi söz konusu olduğu için canlı renkler ön plandadır, mavi, altın sarısı, yeşil, ateş rengi ve siyah:

Gökyüzü açıldı ve güneş altın rengiyle yeşillikler üzerinde duruyor, tarla kuşlarının şarkı söyleyerek kara noktalar gibi toprağa indiği batıda her şey ateştenmiş gibi görünüyordu. İlkbahar her yerde kendini gösteriyordu, Frenk incirlerinin etrafındaki çitlerde, köy yolundaki lekelerde, taşlar arasında, köy kulübelerinin

çatılarında, umut gibi yemyeşil bir ilkbahar; ve Santo, hayvanlar için toplanmış saman çuvalının altında iki büklüm ve karnı burnunda olan karısının ardında ağır ağır yürürken, zavallı için yüreğinin şefkatle çarptığını hissetti ve yokuşta kırılan sesiyle ona “Tanrı tüm toprakları sonuna kadar kutsasa, ne olurdu!” diyerek yürümeye devam etti. (Verga, 1979: 306)

Gerçek, aşkın kırmızı düşünüyü alıp götürürken, tarlaların yeşilinde de umudu yok etmektedir. Doğa burada da ihanet eder ve insanlarla tarlalar arasına yayılan sarı renkli hastalığın zaferine tanık oluruz: “Hain mayıs sisleriyle tüm yılın güçlüklerini ve umutlarını çalmaya geldiğinde, karı koca bir kez daha kenarda oturmuş öbür dünyaya gitmekte olan bir hasta gibi bir anda sararan tarlaya bakarlar, dirsekleri dizlerinde ve gözleri solgun yüzlerinde donuklaşmıştı, tek kelime bile etmiyorlardı.” (Verga, 1979: 306)

“Sarı” renk, Nanni’nin ölümünde, Carmenio’nun ve annenin hastalıklarında karşımıza çıkan sıtmanın rengidir. Öyküde olumsuz anlam taşıyan sarı renk, yoksulluğu ve huzursuzluğu anlatan siyah rengi çağırıştırır.

Siyah renk, dışarıdan, başkalarından, ya da acımasız doğadan gelen mutsuzluğun ve huzursuzluğun rengidir.

Siyahın öyküde birçok benzetmede yer aldığı görülmektedir. Örneğin, “*sonu gelmeyen siyah*” ifadesi annenin öldüğü gecenin acıklı dakikalarını anlatmak için kullanılmıştır. Ya da “*kara yürek*” ifadesiyle Lucia, Brasi’ye insana özgü kötülük içgüdüsünü en etkileyici biçimde anlatmaktadır.

Kilerdeki öpüşme sahnesine bakıldığında ise yeniden kırmızı rengin zaferine tanık olunur. Ancak çok geçmeden siyah renk kırmızıyı mat edecektir. Lucia “yalnızca utancın sebep olmadığı bir nedenden ötürü kızarır” ve “mercan rengindeki kırmızı dudağından öpülmesine (Verga, 1979: 322) izin verir, bu arada “birazcık kırmızı köpük yere dökülür” (Verga, 1979: 322). Brasi’nin onu “dudağından öpmesiyle evlenme sözünü kanıtladığına” (Verga, 1979: 322) inanarak, bir anlığına o saf düşe kapılıverir: “Şimdi kendiniz için yaşıyorsunuz, ben de kendim için yaşıyorum; ne zaman ki evleniriz, o zaman tek bir şey oluruz” (Verga, 1979: 322). Ancak Brasi ona aynı kumaştan olmadıklarını, kendisinin zanaatkarlardan, onunsa köylülerden geldiğini iddia eder, üstelik Lucia’nın bir çeyizi bile yoktur. Lucia ona şöyle yanıt verir: “-Ah! Ne kadar kara bir yüreğiniz var! Hayır! Siz beni asla sevmediniz! -Elbette sevdim. Sadece sizin için buradayım [...]” (Verga, 1979: 322)

Brasi’nin bu kötü, kara yüreği, Lucia’nın geleneklerine, ilkelerine olan bağlılığını yitirmesine neden olacaktır, umutlarına ihanet edecek olan Lucia

“o kara yüreğin” kurbanı olacaktır: “Ah! Brasi'nin o kara yüreği! Onu patronunun titrek kaba kollarına itiyordu! Geçim derdi içerisindeki zavallı annesinin ve acılarla dolu evlerinin düşüncesiyle başbaşa bırakıyordu!” (Verga, 1979: 323)

Öyküdeki renk dizisi içerisinde önemli bir anlam taşıyan bir başka renk de, La Rossa'nın Lucia'nın evine yaptığı ziyaret sonrasında gördüklerini kocasına anlattığı anda karşımıza çıkmaktadır: “Ah bir görseydin! Beyaz örtülerle dolu böyle büyük bir sandık! Saf altından yüzükler, kolyeler. Bir de, çeyiz için ayrılmış yirmi para. Gerçekten Tanrı'nın bir lütfü!”. (Verga, 1979: 325)

Tanrı'nın tüm bu güzellikleri arasında ilk sırada düğün çeyizinde beyaz örtülerin, beyaz çamaşırların ve altın takıların yer alması ferahın, saflığın ve dürüstlüğün simgesi anlamına gelmektedir.

Öyküdeki renklerin dışında kişi dizgisine bakılırsa, Verga'nın aile kavramını ne denli önemseydiği ortaya çıkmaktadır. En önemli romanlarından biri olan *I Malavoglia*'daki aile ile bu öyküdeki aile arasında çok büyük bir benzerlik bulunmaktadır. Her iki yapıt da ailelerin birlikteliğinin çöküşü, ayrılıklar ve üzücü olaylar ile zorunlu olarak meydana gelen birleşmeler üzerine kuruludur. Romanda aile bireyleri için kullanılan tanım öyküde kardeşler için de geçerlidir: “babaları yaşadığı sürece aynı elin parmaklarıdır”.(Verga, 1979: 299)

Babanın aile içerisindeki yeri çok büyüktür; baba kutsaldır, her işin üstesinden gelebilir; baba sayesinde aile ayakta durur. Baba karakteri son derece güçlü yaratılmıştır; işi onun için her şeyden önemlidir, işi uğruna canını bile verebilir. Öyküde baba Nanni, oğlu evlenmeden önce ona şu öğütte bulunur: “Ekmek kıttır, çocuklarsa çok çabuk dünyaya gelir ve çoğalırlar”.(Verga, 1979: 302)

Öyküdeki kahramanlar, renkler gibi, iyi ve kötü olmak üzere iki ayrı grupta toplanmış gibidirler. “La Rossa'nın iyi bir yüreği vardır, diyordu kocası.” (Verga, 1979: 316). La Rossa gibi Santo'nun da, kardeşlerinin de, annenin de yüreği tertemizdir. Buna karşılık bir de kötü yani “kara yürekliler” vardır. Örneğin, Brasi, Don Venerando, topal dul kadın, Peder Vito ve onun kavgacı komşusu Cheli Amca. Lucia ise tam arada kalan bir kahramandır, geleneklerine ve kurallarına olan bağlılığı ile yoksulluktan kurtulma gereksinimi arasında bocalar durur.

Verga'nın diğer yapıtlarında olduğu gibi, bu öyküde de yaşam, ne olursa olsun yine akıp gitmektedir. Tüm kahramanlar gelecek için küçük umutlar beslerler, aynı zamanda da yaşama haklarını koruma çabasındadırlar. Santo babasının önerisine kulak asmadan evlenir ve Lucia,

ağabeyinin görüşüne karşın, onurunu satarak amacına ulaşır. Carmenio'nun bu tip bir sorunu yoktur, annesinin ölümüne dek onun yanında kalır. Annenin rolü, önemli olsa da, öyküde çok fazla ön plana çıkarılmamıştır. Anne rolündeki kadın, tam tamına bir *mater dolorosa* (acılı anne)'dir. Yüreğinde sevdiği insanların acılarını saklayan bir kadındır. Lucia'nın sıkıntılarını dile getirmek amacıyla hasta anneyle yaptığı konuşma, annenin üstlendiği bu yüce görevin kutsallığını ortaya koymaktadır: “Zavallı anne ne cevap vereceğini bilmiyor, yatağın kenarına oturmuş, başında örtüsü, yüzü hastalıktan sararmış bir halde onu dinliyordu”. (Verga, 1979: 313)

Kocası ile aynı hastalığa yakalanan anne, kocasının hastalığı boyunca ilaç alamayacak durumda olduğundan doktorlara az ilaçlı reçeteler yazmalarını rica ederken, şimdi kendisi için de aynı şeyi ister konuma gelmiştir, ancak oğlu Santo buna karşıdır: “İlaçlar için para harcamak umurumda değil, yeter ki o zavallı yaşlı kadın burada kalsın ve eve dönerken yine aynı şarkıyı mırıldansın. Zamanında o da bizim için çabaladı; biz yaşlandığımızda aynısını bizim çocuklarımız yapacaktır”. (Verga, 1979: 313)

Diğer kahramanlarda olduğu gibi, en çok annede beliren bu köylü ahlakı, öyküdeki zorluklar ve acılara rağmen yaşama bağlanma duygusunu ayakta tutan unsurdur. “Kara Ekmek”in son sayfaları, annesinin ölüm döşeğinde çektiği acılarla ve ölüm anıyla tek başına yüzleşmek zorunda kalan Carmenio'nun dramına ayrılmıştır. Öykü, yalnızca yoksul insanların çektiği maddi sıkıntıları ve zorlukları anlatmayı amaçlamaz, aynı zamanda aşk, dayanışma, doğum ve ölüm gibi konuları da gündeme getirir.

Ölmüş olan annelerinin yattığı yatağın karşısında Santo ve Nena çocukları ile birlikte, Lucia, o kederli anda saklamayı düşünemediği karnı ile durmaktadır. Yaşamın devam etmesi gerektiği düşüncesi yine de ölümün getirdiği acıyı yok edememiştir. Ölüm döşeğindeki anne ile oğlu Carmenio'nun yaşadığı dakikaların anlatılması gereksiz ve asıl konudan uzak görünse de, duyguların tartılması ve kahramanlar arasındaki gerçek insani ilişkilerinin aktarılması açısından son derece iyi tasarlanmıştır. Annenin ölümüyle birlikte geçmişe, geçmişte sahip olunan dürüst yaşama olan tek bağ da yok olmuştur. Annesinin ölümünden sonra tüm desteğini yitirmiş olan Carmenio çareyi, var olmayan çocukluk anılarına sığınmakta bulur.

Çökmekte olan ve bencil bir dünyada, yetim kalan Carmenio, Verga'nın diğer birçok kahramanı gibi, mutlu bir aile ortamında geçirilen çocukluğun kaçınılmaz yitirilmesinin simgesidir. Öyküde annenin ölümünden sonra Verga, Carmenio'yu izlemeyi bırakır ve La Rossa'nın ölümlerle diriler arasında ince bir bağ kurmayı sağlayan sözcükleri ile öyküyü bitirir: “O, şu anda cennette ve biz günahkarlar için Tanrı'ya yakarıyor”. (Verga, 1979: 329)

Tüm romanlarında olduğu gibi, bu öykü derlemesinde de kanıksadığı yoksulluğa ve sosyal adalet eksikliğine başkaldırmadan, kendi eski dünyalarına kapanmış olarak yaşamaya devam eden köylü ve zanaatkarların oluşturduğu halk sınıfı yer alır. Bu nedenledir ki, politik yaşamın dışında kalmıştır bu sınıf. İşte Verizm böyle bir dünyayı yansıtır. Verga da, diğer Verist yazarlar gibi çeşitli bölgelerin, özellikle de Güney İtalya'nın ve Sicilya'nın köylü ya da kentli aşağı halk tabakalarının oluşturduğu ve sefil yaşam koşullarını kabullendiği dünyayı anlatır. Bölgesellik özelliği ve farklı lehçelerin kullanımı da buradan ileri gelmektedir. Giovanni Verga'nın diğer Verist yazarlarda olduğu gibi tutumu karamsar ve kuşkucudur. Durumu değiştirmek arzusunu gütmeyen ve o zavallı insanların yaşadığı yoksulluğa acıyarak bakar. Yapıtlarını her türlü öz yaşamsal öğeden uzak tutar, kendi duygu ve düşüncesini yapıta katmadan insan olaylarına yönelir, insanın durumunu gerçekte nasılsa olduğu gibi aktarır. Kullandığı dil dahi kendi dili değil, romanda ya da öyküde aktarılan kişilerin günlük konuştuğu dildir. Yazarın yapıtlarını değerlendirirken, renk motifi gibi aslında birçok gizli detaya birçok anlam yüklediğini, kahramanlarını diğer yapıtlarında olduğu gibi olumlu ve olumsuz olarak iki grupta topladığını, bu gruplandırma ile de insan dünyasının ve doğasının güzellikler ve iyiliklerin yanı sıra acımasızlıklarla ve kötülüklerle dolu olduğunu da ispatlamak istediği görülmektedir.

KAYNAKÇA

- CAPELLANI, N. (1940). *Vita di Giovanni Verga*. Floransa: Le Monnier.
- LUPERİNİ, R. (1968). *Pessimismo e verismo in Giovanni Verga*. Padova: Liviana.
- ÖNCEL, S. (1998). *İtalyan Edebiyatı Tarihi. 2. Kitap*. Ankara: İtalyan Kültür Heyeti Yayınları.
- RAGONESE, G. (1965). *Interpretazione del Verga*. Palermo: Manfredi.
- SAVOCA, G. (1989). *Strutture e Personaggi: Da Verga a Bonaviri*. Roma: Bonacci.
- SCRIVANO, R. (1994). *Strutture Narrative. Da Manzoni a Verga*. Napoli: ESI.
- VERGA, G. (1964). *Tutte le Novelle Volume Secondo*. Milano: Biblioteca Moderna Mondadori.
- VERGA, G. (1979). *Tutte le Novelle*. Milano: Mondadori.